

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistallenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Vainonen, A., Tienhaara, P. & Sintonen, S. (2020) Vaikuttavuutta TAMKista! – EXAM. TAMK-blogi, 10.9.2020.

URL: <https://blogs.tuni.fi/tamkblogi/vaikuttavuutta-tamkista/vaikuttavuutta-tamkista-exam/>

Vaikuttavuutta TAMKista! – EXAM

10.9.2020 — Anu Vainonen

Kuva: Korkeakoulujen edustajat kehittämässä EXAM-järjestelmää konsortion kokouksessa.

Korona-keväänä korkeakoulut hyppäsivät digiloikan, mutta pitkiä askelia on otettu ennenkin. Kansainvälisesti uniikki sähköisen tenttimisen palvelu EXAM on vahvistanut opintojen joustavuutta ja korvannut perinteisiä paperitenttejä suomalaisissa korkeakouluissa vuodesta 2014.

Kaaoksen tilalle järjestys

”Prosessi on nopeutunut huimasti, parhaimmillaan viikoista kahteen tuntiin”.

Kuvittele tilanne – olet menossa kirjoittamaan opinnäytetyöhön liittyvää kypsyysnäytettä. Saat käteesi lyijykynän ja konseptipaperin. Kaikki luokkatilat ovat varattuina, joten sinut ohjataan siivouskomeroon. Onnistut kirjoittamaan kypsyysnäytteen, mutta paperin käsittely kestää monta viikkoa sen kiertäessä sisäisessä postissa tarkastajalta toiselle.

Tämä tilanne on voinut olla totta vielä joitakin vuosia sitten. EXAM-järjestelmän kehitys alkoi vuonna 2014 kypsyysnäyteprosessin ja uusintatenttien kehittämistarpeesta 10 korkeakoulun rahoituksella ja myöhemmin opetus- ja kulttuuriministeriön tukemana. Tavoitteena oli parantaa opiskelijakokemusta ja varmistaa opiskelijoiden tasalaatuinen palvelu joustavia tenttimahdollisuuksia tarjoamalla. Samalla digitalisaatiota haluttiin hyödyntää työmäärän vähentämisessä ja prosessin tehostamisessa. (Ks. [EXAM-konsortion www-sivut.](#))

EXAM-konsortion puheenjohtaja erikoissuunnittelija Sanna Sintonen TAMKista kertoo, että järjestelmän kehittäminen oli usean vuoden projekti, johon TAMKin edustajat osallistuivat aktiivisesti: *”Se oli digitalisaation kannalta hedelmällinen kohta, kun vanhat käytännöt olivat korkeakouluissa samantyyppisiä – konseptipaperia ja kynä. Päästiin todella tekemään uutta yhdessä”.*

EXAM on kattavasti käytössä korkeakouluissa ympäri Suomen, joten opiskelija voi tehdä tenttejä myös toisen korkeakoulun tenttitiloissa. TAMKissa järjestelmä otettiin käyttöön

tammikuussa 2016 ja sen käyttö laajeni nopeasti – tänä vuonna TAMKissa ylitetään 50 000 suorituksen rajapyykki. Esimerkiksi vuonna 2019 tenttisuorituksia oli 16 917, joista kypsyysnäytteitä n. 1300. Tenttimiseen tarkoitettuja koneita TAMKissa on 40 ja niiden käyttö on ollut varsin tehokasta.

EXAM-tilat ovat teknisesti hyvin varusteltuja.

Kevät 2020 oli tenttien osalta varsin poikkeuksellinen: valvotun sähköisen tenttimisen tarve nousi esille Korona-keväänä. Kotitenttien valvonta on käytännössä mahdotonta ja opiskelijoiden osaaminen pitää varmistaa luotettavasti. Kevät käytettiin EXAMin uusien ominaisuuksien, kuten kotitenttiominaisuuden kehittämiseen.

Järjestelmän kehittämistyössä vuoden 2020 alkuun asti mukana olleen koordinaattori Sirena Rainamaan mukaan opiskelijoiden palaute EXAMista on ollut positiivista: tenttimisestä on hävinnyt mystiikka, hälinä ja kaaos, ympäristö on miellyttävämpi kuin massatilaisuuksissa ja nopea arviointi nopeuttaa valmistumista. Myös opettajat hyötyvät sähköisistä tenteistä, kun aikaa vapautuu muihin tehtäviin, ihmisten virheiden määrä vähenee ja prosessi nopeutuu huomasti. Sähköinen tentti helpottaa luettavuutta sekä tentin säilytystä ja arkistointia. Järjestelmä sisältää myös arvioinnin apuvälineitä.

Yhteistyöllä enemmän kuin yksin tekemällä

”Ilman konsortiota ei oltaisi saatu tätä pystyyn.”

Kansallinen yhteistyö ja verkostoituminen ovat olleet EXAMin kehittämisessä merkittävässä roolissa. Kehittämistä hallinnoi korkeakoulujen oma EXAM-konsortio, johon kuuluu tällä hetkellä 27 korkeakoulua (ks. [Valamis asiakastarina](#)). Konsortioon kuulumisen on EXAMin käytön ehto. Jäsenet kokoontuvat säännöllisesti, jakavat keskenään malleja ja kokemuksia sekä vertailevat hyviä käytäntöjä. Yhteistyötä koordinoi ja EXAMin kehitystä ohjaa CSC.

Yhteistyö korkeakoulujen välillä sujuu Sintosen ja Rainamaan mielestä hyvin. Suuressa konsortiossa toiveita on paljon, ja muutosten toteuttaminen vaatii pitkäjänteisyyttä. Järjestelmää kehitetään jatkuvasti palvelun käyttäjien ja eri korkeakoulujen tarpeet huomioiden. Esimerkiksi APOA-hankkeessa kehitettiin vuoden 2019 aikana sähköisen tenttimisen analytiikkaa erityisesti SAMKin ja TAMKin vetovastuulla (ks. [Lempinen &](#)

[Sintonen 2019](#)). ”Olemme olleet ns. aitiopaikalla järjestelmää kehittämässä”, Sintonen toteaa.

EXAM on herättänyt kiinnostusta myös ulkomailla. Kiinnostuneet saavat halutessaan avoimen lähdekoodin, jonka pohjalta ne voivat kehittää oman järjestelmänsä. Kehitystyön tueksi on saatavilla myös konsortion tarjoamaa konsultaatiota.

Ajattelutavan muutoksesta se lähtee

”Isoimpia onnistumisia on ollut, kun opiskelija on mennyt viime hetkellä tekemään kypsyysnäytettä ja se on parissa tunnissa käynyt läpi koko prosessin, myös arvioinnin.”

Vaikka kansallisesti ja TAMKissa EXAMin kehittämisessä on onnistuttu hyvin, niin sen käyttöönotto ei ole ollut täysin mutkatonta. Opettajat ovat kohdanneet tenttimisessä kulttuurinmuutoksen ja osalle muutos on ollut suuri; uuden järjestelmän käyttöönotto vaatii rohkeutta. Opettajia kannustetaan jatkuvasti kokeilemaan pedagogisesti erilaisia malleja. Kun käyttöönottokynnyksen yli on päästy, ei vanhaan malliin haluta enää palata.

Sintonen ja Rainamaa näkevät EXAMissa potentiaalia myös jatkon kehittämisen suhteen. Vaikuttavan toiminnan aikaan saamisessa tärkeänä he pitävät yhteistyötä: ”*Yhteistyössä on voimaa: on uskallettava kysyä ja jakaa kokemuksia*”. Myös asenteella on merkitystä.

”Menestymisessä asenne ratkaisee: innostu ja kokeile rohkeasti uutta.”

**

Kirjoittajat: laatukoordinaattori Anu Vainonen ja kehittämisspäällikkö Piia Tienhaara, Laadunhallinta ja toiminnanohjaus, erikoissuunnittelija Sanna Sintonen, Koulutuksen kehittämispalvelut (kehittämisprojektin tiedot)

Lisätietoja EXAMista:

- Ahokas, Kari (n.d.). Sähköinen tenttiminen säästää opettajan hermoja – ja luontoa. Valamis Group, asiakastarina. Saatavissa: <https://www.valamis.com/fi/asiakastarinat/csc-exam>
- EXAM-konsortion www-sivut. Saatavissa: <https://e-exam.fi/>
- Lempinen, Katja & Sintonen, Sanna (2019). Sähköisen tenttimisen analytiikkaa APOA:ssa. APOA-hankkeen blogikirjoitus. Saatavissa: <http://apoa.tamk.fi/2019/12/15/sahkoisen-tenttimisen-analytiikkaa-apoassa/>

Blogi on osa Vaikuttavuutta TAMKista! -blogikirjoitusten sarjaa. Sarjassa kerrotaan konkreettisia esimerkkejä ja tarinoita siitä, millaista yhteiskunnallista vaikuttavuutta TAMKin toiminnasta eri yksiköissä syntyy ja millaisen kehittämistyön tuloksena se aikaansaadaan.

Lue lisää [Vaikuttavuutta TAMKista! -sarjasta](#).